

INTERVIEW: Prof. dr.sc. Dragutin Komar

Prof. dr.sc. Dragutin Komar,
dekan Stomatološkog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu

Koji su bili Vaši motivi kad ste se kandidirali za dekana?

Biti dekanom Fakulteta časna je, odgovorna i izazovna funkcija koja zahtjeva vođenje institucije sukladno zakonima i suvremenim europskim akademskim postulatima poštujući pri tom tradiciju naše stomatološke škole i jednog od najstarijih i najcjenjenijih Sveučilišta u ovom djelu europskog prostora. Stoga je moje kandidiranje rezultat osobne želje i spremnosti sučeljavanja sa izazovima bolonjskog procesa kako bismo nastavili s pozitivnim promjenama koje su započele u dekanskom mandatu prof. Keros i njenog kolegija.

Koji su Vaši prioriteti u mandatu i koje promjene možemo očekivati?

Prioritet svakog, pa tako i našeg Fakulteta su nastava i studenti. Stoga će najveći dio naših aktivnosti biti usmjeren prema nastavi i studentima u smislu poboljšanja kvalitete studija i olakšavanju studiranja kako bi što bezbolnije u predviđenom vremenu došli do diplome. Kad govorim bezbolnije to ne znači da govorim o nekim nerazumnim olakšicama. Morate znati da je odnos studenta i fakulteta partnerski odnos u kojem svatko ima svoja određena prava, ali i svoje obaveze. Stoga ću nastojati da studiranje bude olakšano za dobre, vrijedne i odgovorne studente, a onima koji neće biti u toj grupaciji pokušati ćemo pomoći da to postanu.

Trenutno je na prvoj godini upisano preko 120 studenata. Kako je moguće u prostorima s kojima raspolažemo kvalitetno održavati nastavu, pogotovo s obzirom na

Razgovor vodili: Černi Kristina i Lubina Luka

veoma zahtjevne propozicije koje nam donosi Bolonjski proces?

Moji osobni naponi ali i naponi svih Vaših nastavnika su usmjereni prema održavanju što kvalitetnije nastave s obzirom na broj upisanih studenata, ali i kadrovske odnosno prostorne uvjete kojima raspolažemo. Nastojimo što korektnije provesti bolonjski sustav studija koji zahtjeva više smislene nastave, manje grupe studenata, više nastavnika itd. Svakako nam veliki problem predstavlja prostor koji je jedan od ključnih čimbenika kvalitete studiranja. Međutim, mi moramo nažalost raditi i djelovati u prostorima koji su u svakom slučaju nedostadni. Stoga nastojimo s postojećim brojem nastavnika u prostorima koje imamo izvući maksimum kako bi održali kvalitetu studija. Mislim da u tome za sada i uspijevamo.

Znači, Vi smatrate da nastavnika nema dovoljno i da bi broj trebalo povećati?

Kako u kojem kolegiju. U nekim kolegijima normativni pokazatelji upućuju na to da je broj nastavnika nedostatan, u nekim kolegijima je odgovarajući, a poneki kolegiji bez obzira na normative koje moramo poštivati imaju prvelik broj nastavnika i suradnika u nastavi.

Već smo debelo zagazili u bolonju. Prvi dojmovi studenata nisu posve pozitivni. Koji su daljni koraci koje imate namjeru poduzeti u vezi poboljšanja i eventualne promjene programa?

Bolonja predstavlja proces. Naravno da je u trenutku kada su dekanica prof. Keros i tadašnja uprava Fakulteta krenuli u bolonju bilo nemoguće sagledati sve detalje smislenog preustroja nastave. Kao što sam već rekao, bolonja predstavlja dinamičan sustav u kojem će biti potrebno svaku kriznu situaciju ili nelogičnost riješavati u hodu omogućavajući na taj način normalan tijek studija. Što se tiče kritika bolonje, dobronamjernih i zlonamjernih, ja sam uvijek za to da se uvažavaju dobronamjerne, argumentirane kritike, a ne da se neargumentirano govori o bolonji kao problemu. Bolonja je naša stvarnost i njoj se moramo prilagoditi. Nažalost, kao što ste i sami rekli, prvi dojmovi studenata nisu posve pozitivni, ali je interesantna činjenica da negativna ocjena bolonje predstavlja uglavnom opravdanje vlastitih neuspjeha u studiju.

**Kako namjeravate riješiti problem manjka pacijenata?
Neki studenti tokom cijelog studija ne izbruse niti jedan bataljak na fiksnoj protetici.**

Problem broja pacijenata posebice u nekim kliničkim predmetima pokušava se riješiti već godinama. Riješenje na žalost nije vezano samo uz aktivnosti fakulteta već i potporu Ministarstava zdravstva i znanosti, aktivnosti Sveučilišta i Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje. Posebno je taj problem aktualan u domeni fiksne protetike, ali morate znati da pacijenti koji nama dolaze nemaju gotovo nikakvih prava na sufinanciranje ili participaciju djela troškova od strane Hrvatskog Zavoda za zdravstveno osiguranje. Stoga je cijena usluge koju plaćaju istovjetna cijenama koju bi platili u većini privatnih ordinaciji ili ordinacija u zakupu. Uprave su pokušale naći riješenje problema na taj način da se ti pacijenti dijelom sufinanciraju. Ja uvijek dajem mogućnost studentima i napominjem im da bi osiguravanje dovoljnog broja pacijenata trebala biti i njihova zadaća, da dovedu svoje pacijente, a mi ćemo im drage volje napraviti najkvalitetnije radove u odnosu na financije koje su oni u mogućnosti dati. Problem protetike je što je ona izrazito skupa kako kod nas tako i u cijelom svijetu.

Što se tiče Vaše konstatacije da tijekom studija neki studenti ne izbruse niti jedan zub na fiksnoj protetici odgovorio bih Vam protupitanjem. Kako to da neki studeni tijekom studija izbruse i tridesetak zuba? Očito se osim rečenog radi i o zanimanju odnosno aktivnosti studenata u nastavi.

Neki predmeti su bili uvedeni pa ukinuti, o nekima se već par godina priča da će se ukinuti. Koje su vaše zamisli o nastavnom programu odnosno koji predmeti trebaju „reviziju“?

Spekulacija o dodavanju ili ukidanju predmeta bilo je uvijek. Ja sam uvijek spreman razgovarati temeljem argumenata, a ne temeljem onog što se priča ili što bi možda netko takovim pričama htio postići. Znanja i vještine svakog predmeta koji je u stručnom i smislenom obliku koncipiran onako kako treba biti mislim da studenti trebaju savladati.

Drugo je pitanje obima sadržaja pojedinih predmeta. Osobno smatram da su sadržaji pojedinih predmeta nerazumno, bezrazložno hipertrofirali vrlo često na štetu drugih, što svakako nije dobro. Stoga će sadržaje i satnicu pojedinih kolegija biti potrebno uskladiti temeljem vlastita iskustva i realnih pokazatelja suvremenih europskih studija ne robujući tradiciji i nekim neprimjerenim stečevinama. Ja ne bih neargumentirano spekulirao o tome što treba ili što ne treba izbaciti iz studijskih programa budući da sam mišljenja da studenti, osobito prvih godina studija nisu dovoljno kompetentni da određuju što je i u kojem je obimu neki predmet za njih važan ili ne.

Kada sam bio student i meni se činilo da su neki predmeti apsolutno nevažni sa jedinom svrhom da nas opterećuju, a danas zapravo shvaćam da su njihovi sadržaji izuzetno značajni.

Što namjeravate učiniti u svezi manjka literature. Naime, ima mnogo kolegija, osobito naših stručnih, stomatoloških koji nemaju vlastite udžbenike već se odgovarajući nastavni sadržaji mogu naći samo u stranoj literaturi?

Manjak stručne literature, osobito u pojedinim kolegijima izrazito je veliki problem. Na svaki ću način inzistirati i nastojati stimulirati autore, Vaše profesore, da pišu udžbenike ili barem nastavna štiva. Imam saznanja da se trenutno prevodi nekoliko relevantnih svjetskih udžbenika koji će Vam, nadam se uskoro biti dostupni i na taj način olakšati studiranje. Stanje se ipak, kada pogledamo unazad par godina poboljšava i mislim da će biti sve bolje i bolje.

Po dnevnom tisku najmanje jednom tjedno pojavi se natpis o uređenju Cvjetnog trga, izdavanju lokacijskih dozvola i o promjeni lokacije fakulteta. Što nam možete reći o tome, koja lokacija bi to trebala biti?

Morate znati da senzacionalističke vijesti prodaju štampu. Prema tome, to je razlog zašto se gotovo svakog tjedna piše nešto o tome. Izgradnja novog Fakulteta nije nova ideja, naš hir. Ona je naša potreba i preduvjet daljnjeg razvoja naše struke i hrvatske medicine. Uprava fakulteta radi sve da riješi taj problem i ja se iskreno nadam da će studenti koji su sada na početku studija, završiti svoj studij u novim prostorima Stomatološkog fakulteta.

Lokacija nije tajna. Stomatološki fakultet će gotovo sigurno biti izgrađen u okrugu Kliničke bolnice „Sestre Milosrdnice“, dakle Vinogradske bolnice koja je naša nastavna baza. Time bi obje ustanove stekle daljnje preduvjete vlastitog, ali i zajedničkog razvoja.

Preseljenje na Borongaj, o kojem se je svojevremeno također govorilo, je bila samo jedna od ideja koja za nas nije nikako dobra. Studij stomatologije je specifičan svojim vezivanjem na klinički rad unutar stomatoloških i medicinskih predmeta. Sukladno rečenome, sigurno je da bi naša lokacija u okviru Vinogradske bila neusporedivo kvalitetnije rješenje. U svakom slučaju, Fakultet će se preseliti na prostore koji će garantirati europske uvjete rada i studija.

Kako uspoređujete svoju funkciju predstojnika Zavoda i sada dekana?

Iskustva u radu koja sam stekao obnašajući funkciju predstojnika Zavoda za stomatološku protetiku puno su mi pomogla u mojem današnjem radu. Naime, Zavod za stomatološku protetiku kojem sam 4 godine bio na čelu je izrazito velik i predstavlja zapravo fakultet u malom. U svakodnevnom radu susretao sam se sa mnogim problemima koji su samo djelom u većem ili manjem obimu podudarni s problemima funkcioniranja institucije kao što je Fakultet. Kao predstojnik Zavoda uvijek sam mogao

donositi odluke koje su bile u interesu mog Zavoda sukladno politici tadašnje uprave. Danas sam odgovoran za rad i funkcioniranje cijele ustanove, što nesumnjivo predstavlja daleko veću odgovornost. Ipak su to dvije izrazito različite funkcije.

Recite nam nešto o Dragutinu Komaru, osobi iza titule, dakle koji su vaši hobiji, interesi, što radite u slobodno vrijeme?

Ukoliko o meni govorimo kao osobi iza titule točnije je reći Dado Komar. U mladost sam se aktivno bavio športom i glazbom koja se kao hobi i danas na neki način provlači kroz moj život. Mada sam kontinentalac i veliki zaljubljenik skijanja obožavam more i sve što je vezano uz njega. U slobodno vrijeme, ukoliko o njemu uopće mogu govoriti nastojim svojoj obitelji i prijateljima nadoknaditi vrijeme koje im uskraćujem svojim radom.

Tko je Vaš stomatolog?

Nemam svog određenog stomatologa. Moji stomatolozi su moji dragi kolege i prijatelji koji u trenutku mojih problema imaju vremena pozabaviti se sa mnom kao pacijentom. Koji puta, ukoliko su problemi veliki poslušan sam pacijent koji se sa punim povjerenjem prepušta u vješte ruke stručnjaka nadajući se da neću ponjeti ružne, bolne uspomene. Međutim, kada se radi o manjim problemima često i ne završim na zubarskoj stolici jer nas razgovor odvede u jednom potpuno drugom pravcu tako da se terapija odgađa za drugi put. Zapravo bih morao biti malo brižniji kada se govori o zdravlju.

Koja Vam sjećanja ostaju iz Vaših studentskih dana, neka pozitivna i negativna iskustva, i možete li povući paralelu između fakulteta onda i sada?

Na studentske dane vežu se izrazito lijepa sjećanja na lijepe ali i poneke ružne trenutke studija koje i vi proživljavate kao studenti. Međutim, sve ono što je ružno tijekom vremena se mijenja u neka simpatična sjećanja na mladost. Uvijek se rado sjećam vremena kojeg sam provodio sa nekim vama danas ozbiljnim profesorima, a zapravo samo mojim prijateljima iz mladosti. Prema tome, taj dio života je bio prekrasan i mogu reći da se sa radošću sjećam svojih studentskih dana.

Kako svako vrijeme nosi svoje teško je usporediti tadašnje i današnje uvjete i način studiranja. Čini se da je u vrijeme mojih studentskih dana sustav bio puno krući i zahtijevao je veću ozbiljnost posebice u odnosu studenata prema nastavi te profesorima i ostalim djelatnicima Fakulteta. Međutim, danas je kako sam već rekao neko drugo vrijeme. Nisam niti za takove pomalo krute sustave koji su u moje studentsko doba vladali, ali sam mišljenja da je danas puno toga otišlo izvan okvira koji bi trebali predstavljati akademske norme odnosa i ponašanja.